

SLOVENSKI GOSPODAR.

List ljudstvu v poduk.

Izhaja vsak četrtek in velja s poštnino vred in v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto 3 gld., za pol leta 1 gld. 60 kr., za četrť leta 80 kr. — Naročnina se pošilja upravnistvu v tiskarni sv. Cirila, koroške ulice, hšt. 5. — Deležniki tiskovnega društva dobivajo list brez posebne naročnine.

Posamezni listi dobé se v tiskarni in pri g. Novak-u na velikem trgu po 5 kr.

Rokopisi se ne vračajo, neplačani listi se ne sprejemajo. Za oznanila se plačuje od navadne vrstice, če se natisne enkrat 8 kr., dvakrat 12 kr., trikrat 16 kr.

Vremenske nezgode.

Nihče ni v toliki meri navezan na vreme, kakor so kmetje. Z vremenom je njih blagor pa tudi njih gorjé v najožji zvezi. Ako jim kljubuje vreme, lahko je vse njihovo delo zastonj, sem ter tje pa jim je celo nemogoče.

Žal, da kljubuje vreme po naših krajih čedalje rajše in da vzeme kmetom skoraj vsako leto kaka uima po kateri pridelek, pogosto še tudi upanje na pridelek prihodnjega leta. Sedanja vlada bi jim rada v tem kje kako pomagla, toda ne more jim tega v drugem, kakor da jim odpiše davek, ako jih je uima zadela. Taki odpisi so bili že sicer dosehmal v navadi, toda ni še bilo postave za-nje, torej je pa pri tem vse prišlo le bolj na dobro voljo gosposke, če in kaj je odpisala pri davku.

Sedaj pa je vlada predložila v drž. zboru načrt postave, v kateri bi dobila sedanja navada podobo redne postave. Besedo te postave objavimo, kedar dobi potrjenje svitlega cesarja. Za sedaj pa moremo o njej le toliko reči, da so načrt postave v drž. zboru znatno vzboljšali. Vzeli so namreč va-nj tudi to, da se mora kolikor, toliko davka odpisati, ako nastane škoda vsled mrazú ali slane. Vlada se je tega pristavka branila in to menimo najbolj za to, ker bi cenilne komisije veliko stale in tako državi v časih več jemale, kakor pa odpis davka.

Kljubu temu pa je večina drž. zbora vzprejela ta pristavek v postavo. Pač še je drugih nasvetov bilo in ne bilo bi more biti krivo, ko bi jih drž. zbor še bil vzprejel v postavo. To bi bil tudi tem lažje storil, ker si je že z gorenjim pristavkom jezo vlade nakopal.

Prav umesten je bil nasvet poslanca iz Celja, g. M. Vošnjaka, stavil ga je k § 4 postave in se je tako-le glasil:

„Ako se pokaže, kedar se presojuje poškodovanje kmetijskih pridelkov, da bo poškodovanje seglo še v prihodnje leto, določi se tudi

za prihodnje leto škoda in odpis davka v zmislu le-teh določeb.“

Dosledno bilo bi to vsekako, kajti uima vzeme v časih ne samo pridelka za eno leto, ampak v časih celo za dve ali tri leta naprej. Tako stori n. pr. toča za več let škodo na sadnem drevju, v vinogradih pa mraz in toča. Bilo bi torej le prav, da bi od tega ne bilo davka, kar ne da pridelka. Svoj nasvet je g. poslanec sicer krepko priporočal in poslanci na desnici so ga tudi z veseljem vzprejeli, toda naposled v drž. zboru ni obveljal. V postavo ga torej niso vzprejeli, brž ko ne zato ne, da bi z njim kje cele postave ne spravili v nevarnost, da jo vrže ministerstvo pod klop.

Mi sicer ne vemo, koliko je visoki vladi z njeño grožnjo resnica, za to pa tudi ne moremo ceniti modrosti na strani drž. zbora, ker tega nasveta ni vzprejel v postavo; to pa vemo, da si v tem ni ostal dosleden. Ako ne misli vlada v ničem iti čez svoj načrt, v katerem je postavo predložila, ne bo je tudi v sedanji obliki predložila svitlemu cesarju v potrjenje. Če je pa le nekoliko strašila s svojo grožnjo, predložila bi jo bila tudi, ko bi bil ta modri nasvet v njej.

Če še tedaj v tej postavi, kakor se je v drž. zboru sklenila, tudi ni vse tako, kakor bi mi gledé na koristi kmetijstva želeli, vendar pa želimo prav iz srca, da postane postava. Nekaj bode še le olajšala škodo, ki jo trpé kmetje vsled vremenskih nezdod, ter vsaj davka ne bodo plačevali za škodo, kar bi jim je one pozročile.

Govor gospoda Mihe Vošnjaka

v državnem zboru 18. maja 1886. leta.

(Po stenografičnem zapisniku.)

Visoka zbornica! Načrt zakona, ki leži pred nami, ima namen olajšati davke pri elementarnih nezdodah; ako pa predlog dobro preudarimo, pridemo do spoznanja, da se le odpis-

kom, ki so bili že dosedaj pri elementarnih ne-zgodah navadni, davka hoče dati oblika za-kona, nikakor pa ne dovoliti izdatnejših olaj-šav v sedanjem času toliko stiskanim posest-nikom.

Da se visoka vlada iz splošnih in na-čelnih vzrokov upira večjim davčnim olajša-njem, zdi se mi naravno. Po mojih mislih bi se pa morala baš pri zemljiškem davku dovo-ljevati izjema, kajti tu gre za okrepcanje stanú, kateri se mora ne le ohraniti, ampak tudi okrepcati v interesu vsake države. To pa velja tembolj za našo državo, ker hoče sedanja vlada za konservativno veljati.

Zategadelj bi se naša skupna vlada mo-rala, kar se tiče zemljiškega davka, bolj upi-rati finančnemu ministru; če finančni minister trdi, da ne more privoliti v nobeno daljše po-manjšanje davkov, ker mora skrbeti, da se drž-avne finance spravijo v red, temu bi se lahko odpomoglo s tem, da bi se bolj obdačila borza in žganje, kajti na ta način bi na drugi strani država dobila, kar bi zgubila pri zemljiškem davku, morda še celo več in lahko bi znižala kmetijski davek na najnižjo svoto.

Gospoda moja! Jaz sem odločno za to, da se zdatno obdači borza, toda ne za to, ker so se tam udomačili židje in si izključno prisvo-jili predpravico, da brez truda pridobivajo den-ar; tedaj gospoda moja, jaz ne želim iz ple-menskega sovraštva, — kajti ne smemo pridru-žiti k narodnostnej borbi še verske — da se kmalu obdači borza, ampak zategadelj, da se zemljiškim posestnikom polajša davčno breme.

Če pa pri tej priliki tudi omenjam davek na žganje, nagibajo me k temu ne le fiskalični, ampak tudi moralni pomisleki. Skušnja uči, da je žganje prenizko obdačeno, da bi se žga-njarski kugi prišlo v okom, in če hočete tu bika prijeti za roge, morate visoko obdačiti špirit, kajti, gospoda moja, imamo skušenj, kako se v deželi dela žganje. Kmet kupi špirta v pro-dajalnici, in napravi žganja za sé in za svojo rodbino. Ker govoré za zdatno obdačenje žganja fiskalični in moralni oziri, bilo bi več kakor opravičeno, da vlada sedaj predloži take pred-loge. —

Ravno tako je želeti, da se kmalu reši borzni davek.

Ako bode visoka vlada te dve stvari do-sti obdačila in morda tudi še naložila davek na gizdo, plin itd., potem se bode zemljiškemu posestniku lahko več davka odpustilo, in se ne bode treba več ravnati po sedanjem načelu, da se olajšanje davka dovoljuje le v tolikej mno-žini, kakor homeopatična zdravila.

Prehajajoč k vsebini § 4., moram prid-o-dati izjavi gospoda načelnika davčnega kluba, da naj bi se za nekatere vetve kmetijstva do-volil odpis davka tudi za prihodnje leto, kakor

je pridelke zadela elementarna nezgoda. Več-krat pridelki niso poškodovani le za jedno leto, ampak za več let. Za več let škoduje sadjar-stvu močna toča, vinarstvu hud mraz ali toča. Ker bi moralo veljati načelo: „Kjer ni pridelka, naj tudi davka ne bode!“ dovoljujem si pred-lagati k § 4., ki pozna odpis davka samo za leto, kadar se je nezgoda prigodila, sledeči do-stavek (čita):

Če se pokaže pri presojevanji poškodova-nja kmetijskih pridelkov, da bode poškodovanje uplivalo tudi na prihodnje leto, naj se tudi za prihodnje leto v zmyslu navedenih določb do-loči škoda in odpis davka.

Ta davek se pa odpiše še le drugo leto.

Priporočam, da vsprejmete ta predlog. (Do-bro! na desnici.)

Gospodarske stvari.

Našim hmeljarjem na znanje.

Dunajski gospodarstveni list „Pr. Landw.“ piše dne 27. aprila tekočega leta sledeče, kar bode gotovo tudi naše hmeljarje zanjmaló. Ker je cena hmelju v zadnjem času tako občutljivo padla, se je med hmeljarji doma in na ptujem začelo pogovarjati, da bode treba pridelovanje hmelja izdatno omejiti, če se noče, da hmelj ob vso svojo ceno pride. V zadnjih treh letih se je pridelovanje hmelja skoraj v vseh deželah, kjer se ta trgovinska rastlina prideluje, sko-raj za 50 % pomnožilo, med tem ko je cena hmelju v neprimerno večí meri padla. Proti koncu leta 1882 je na primer na Dunaju se za 50 kilgr. Žateškega mestnega hmelja plačevalo po 305 goldinarjev. Dan danes pa t. j. hmelj lanskega leta 1885. in istega pridelka se po-prek le več 67 gld. za 50 klgr. plačuje. To pomenja razcenjenje za 476 gld. za klgr. od leta 1882 sem. Ravno tiste razmere se naha-jajo tudi na Bavarskem. V Norimbergu so leta 1882 za najboljši tržni hmelj okoli 385 mark za 50 kilogr. potegnili, zdaj pa velja istega hmelja 50 kilogr. 40 mark. Vrh tega se mora pa še poudarjati, da se v obče ni začelo več piva piti in da so pivovarne začele manj hmelja potrebovati, ker so se začeli zlasti po ptujih deželah in menda tudi pri nas raznih hmelje-vih nadomestil ali surogatov posluževati. Po-sebno se to godi na Angleškem, kjer zdaj le po 500.000 centov hmelja pokuhajo, med tem, ko je poprej ta najimenitnejša pivovarska de-žela po 600.000 centov hmelja povarila. Na Bavarskem, kjer pridelovalci hmelja jako složno postopajo, se bode more biti najprej in sicer v kratkem času sklenilo, da se pridelovanje hmelja omeji, kateremu sklepu se bodo gotovo tudi druge hmelj pridelujoče dežele pridružiti morale. Tako „Prakt. Landw.“

Sejmovi. Dne 1. junija pri M. Devici v Brezju; dne 7. junija na sv. Gorah in na Slatini. —

Dopisi.

Od sv. Lovrenca v Puščavi. (Srečna volitev.) Danes poročamo jako veselo novico. Dne 10. maja je bila tukaj volitev predstojništva za občino Kumen; župan je g. S. Lampreht, po domače Trnek, svetovalca sta pa J. Ladinik (Lakožič) in Peter Korman (Štefan); prvi je predsednik, druga dva sta pa odbornika bralnega društva. Lepše in sijajnejše bi se sedaj volitev ne bila mogla izvršiti.

Naši prusko-nemški nasprotniki — posebno, kar jih je bolj vroče krvi, — se nad tem nepričakovanim izidom kar penijo, pa tudi ne brez uzroka, kajti ves njih trud, prizadevanje in napenjanje, našo stranko podreti, ostalo je brez uspeha. Zlasti pa bi naš gosp. „gmajski šribar“ sedaj sladko počival na lavorikah, ktere si je v svojem ljutem in zaslepljenem boju proti nam pribojeval, ko bi jih — o j neusmiljena osoda! — ne bila posmodila pravica in narodna zavednost tako močno, da menda nikdar več ne ozelené.

Uže pri volitvi občinskega odbora bil je napel vse svoje žile. Zbral je vse svoje moči, da svoji stranki, ki smo jo pri državnozbornski volitvi tako strašno potolkli in ki je odslej že obupavala, še enkrat pomore na „škripce“. „Le vkup, le vkup, uboga gmajna!“ je klical in razlegal se je ta klic po vseh kotih občine, in zbrala se je vsa, celo „črna vojska“.

Naša stranka sicer ni tako strašne sile imela, pa ko je slišala, kolike priprave delajo nasprotniki, zbrala se je tudi polnoštevilno ter je možko in neustrašeno stopila na bojišče. Nam sovražni „general-šribar“ je sicer s svojimi muhami delal dosti sitnob, pa vse vkup ni nič izdalo. Tako enega največjih kmetov ni bil hotel sprejeti v volilni zapisnik, in dotičnik je imel radi tega več nepotrebnih potov, troškov in pisanj. Še le, ko je okrajno glavarstvo reklo, da ni nobenega postavnega zadržka, da bi se ne smel sprejeti med volilce, vklonila se je vsegamogočna šribarjeva glava.

Pri volitvi odbora se je šribar obnašal, kakor da bi bil on vse, drugi pa ničle. On je odločeval o veljavnosti pooblastil, on si je povsod svojil prvo in slednjo besedo. Ko je prišel na vrsto varuh mladoletnega posestnika, ni smel voliti, češ, da se ne ve, je-li v istini varuh ali ne. To so sicer vsi drugi dobro vedeli, le g. šribar ima tako kratek pomnež, da ni vedel tega, če je prav on sam dotični dekret bil varuhu izročil. Ko je pa prišel pozneje drug varuh, o katerem je vedel, da voli z njegovo stranko, smel je voliti tudi brez dekreta.

To samooblastno obnašanje pri volitvi je pa vendar začelo nekaterim presedati. Eden se toraj oglasi in pritoži proti takej krivični in nezaslišani brezobzirnosti. Temu pristopi še drug volilec ter ga česne tako hudo, da kar obmolkne, kakor tisti, ki se je v jeziku vgriznil. Od zdaj se je volitev mirno in redno vršila. Naši so slavno zmagali, nasprotniki pa grdo propadli, zato tudi nekateri izida volitve niti niso počakali, temveč so jo že popred pobrisali, in mogočni general ostal je skoraj sam na bojišču ter je milo tožil in grenke solze točil po svojej tako strašno pobiti, razbiti in razpršeni armadi. (Konec prih.)

Od Pake. (Veselo upanje in pa še drugo.) Ker se toliko od vseh strani o slani in njenih hudih nasledkih skoraj po vsem Avstrijskem poroča, bode marsikoga iznenadilo, ako sliši, da je nam skoraj po vsem prizanesla. Po večletnih slabih vinskih trgatvah se je letos toliko kabrnikov prikazalo, kakor jih že več let ni bilo. Če se to pomisli, in da se tukaj sosebnost čislana trsova sraga pridobiva, ki se kaj lahko in še prav po ceni prodaja, ni se čuditi, ako so vsega tega dobri ljudje veseli in Boga prosijo, naj bi jim to upanje vžiti dal. To bi se pa potem po stari meri njih kletičke napolnile. Uže je zlo vinska cena poskočila, ker domačega pomanjkuje, Bizeljčani in celo Haložani so kaj dragi ž njim. Seveda to priliko ponarejenec — ko bi ga šembre vzel — išče porabiti. Pravi domačini se ga še res branijo, kar jim bodi v pohvalo ali na sumu so nekaj že v Šoštanjju. Ako je res, kaj, ko bi tudi ti, kateri in kolikor bi jih že bilo, takemu za naprej breco dali! Saj še imajo naši slovenski bratje pravo trsno kapljico. Treba je le poprašati se nekaj in dobi se. Bolje je voda, kakor ponareta žlorba. — Sadje se tudi zelo lepo kaže, to bo tudi nekaj. Suša je res huda, vendar bolj v korist goricam, kakor še v škodo njivam in travnikom. Nihče pa bi kaj ne djal, ko bi ga gredé dež napal — brez deževnika — in ga tako opral, kakor da bi v Pako padel. Huje že dela suša po večih ravnicah, skorej je gotovo, da bo seno šlo kvišku, živina pa dol. — Nek ptiček hodi ne samo na naše, ampak tudi sosednje cerkvene tružice kljuvat, kaj, ko bi ga na limance vjeli! Ako ne preneha, pa mu volka nastavimo, da ga tržanom v tičnjak pošljemo, naj ga oni naučijo ptuje blago pri miru pustiti, kajti mi potrebujemo darovani denar za cerkvene potrebe in siromake.

Z Dravskega polja. (Posnemanja vredno.) Dež. šolski svet res ne dá mirú. Mi smo mu pa na njegovo vprašanje, kako čemo učiti se nemščine, tudi dali odgovor. V tem nismo gledali na to, ali mu bo po godu ali ne, pač pa smo imeli pravi namen šole in napredek

naših otrok pred očmi, kedar smo se zedinili za odgovor. Ker bi še kateri šolski sveti vtegnili biti v zadregi, kako bi naj enak odgovor dež. šolskemu svetu dali, zato Vam pošljem zapisnik naše seje. Naj si ga napravijo še drugod tako! Naš se glasi: „Zapisnik: seje krajnega šolskega sveta pri sv. Marjeti niže šolskega sveta z dne 1. marcija, Ptuj št. 262, zavoljo učenja nemškega jezika v slovenskih ljudskih šolah. Celi odbor razun enega uda je pri seji, dne 21. marca t. l., svoje mnenje na ta način izrazil: Skušnja uči, da otroci zamorejo samo tedaj z uspehom napredovati, ako so v materinskem jeziku dovolj podučeni, da morejo v materinščini pravilno misliti in se pravilno izraziti. Zato naj se otroci v slov. ljudskih šolah začnejo nemški učiti še le v 5. letu in sicer kakor posebni predmet, in tako, da se starišem ali oskrbnikom otrok daje na prosto voljo otroke vpisati ali pa izbrisati, iz nemškega poduka, kakor bi to za potrebno spoznali. Vpisani otroci morajo se pošiljati k poduku nemškega jezika. Za ta poduk naj se odločijo dve, največ tri ure na teden, to pa zato, da se otrokom ne odvzame preveč časa za poduk v drugih predmetih.“

Iz Ljutomera, 5. majnika 1886. Društvo okrajne založnice v Ljutomeru imelo je 2. t. m. glavno letno sejo, pri kateri se je pretresoval in odobril račun za leto 1885. Društvo je na koncu leta 1884 imelo 287 udov, med tekom leta 1885 je iz društva izstopilo 15 udov, a pristopilo 34 tako, da na koncu leta 1885 šteje društvo skupaj 306 udov s 306 opravnim deleži, kateri deleži pa reprezentujejo svoto za 20394 gold. 96 kr. Na opravnih deležih z obrestmi vred je v računskem letu izplačano 861 gld. 41 kr., a vplačano 1895 gld. 78 kr. Vsled predloženega in potrjenega računa sprejelo se je leta 1885 v tekoči račun 101.493 gl. 92 kr., a izplačalo 90353 gld. 38 kr., toraj je na koncu leta blagajniški preostatek iznašal 11140 gl. 54 kr. Bilanca kaže imetja 144.116 fl. 79 kr., a dolgovi 143.990 gld. 1 kr., tedaj iz naša čisti dohodek 126 gld. 78 kr., kateri se pa je v pomnoženje rezervnega fonda določil.

Politični ogled.

Avstrijske dežele. Okoli srede meseca junija, brž ko ne po Telovem, naseli se vsa cesarska družina v Ischlu na Gorenjem Avstrijskem. — V drž. zboru razpravlja se načrt postave gledé delalskih zavarovalnic. Ta postava je za delalce v resnici dobrohotna in bode tudi dobrodejna za-nje, brž ko se vpelje. Osoda delalca in njegove družine bode z njo vsaj kolikor toliko gotova. Z njo pa zasluži

visoka vlada in vsa večina drž. zbora obilno zahvalo od strani delalcev. Zoper njo tudi nihče ne ugovarja v drž. zboru, izvzeti je le najnovejšo stranko — ultranemške može. Lete pa peče, ker je ni nemška liberalna stranka izprožila, da-si je imela veliko časa za-njo. Ko se ta postava sklene, pride še na vrsto predlog vlade o carinskih tarifih, potem pa se preneha drž. zbor do jeseni. — Naučno ministerstvo namerava šolnino na srednjih šolah znatno povišati. S tem upa doseči, da ne bodo ljudje svojih otrok v tolikem številu silili v te šole. Nam se zdi, da udarja ministerstvo s tako določbo prek meje, kajti sini ubožnih ljudi, izlasti kmetov potem res ne bodo mogli v te šole, starši po mestih pa bodo, ker jim ni skrbeti posebej za stanovanje in hrano, tudi slej, kakor prej svoje, morebiti ne uajboljše otroke vanje tiščali. — Za Ogersko Gradišče ponuja se od konservativcev namestn. svetnik dr. Em. Kusy za poslanca. Ako zmaga, bo to za grofa Schönborna najsijajniše zadostenje, ultraliberalcem pa — dolg nos. — Predsednik c. kr. višje dež. sodnije v Gradcu, dr. Jos. vitez Waser pa predsednik c. kr. dež. sodnije v Celju, A. pl. Heinricher imata sedaj gledé pritožeb, ki se javljajo v čedalje večjem številu zavoljo porotnih sodeb v Celju, svojo težavo. Minister pravosodja, baron Pražak, terja gledé njih več luči, preden odgovori na vprašanje posl. dr. Foreggerja. — Novi predsednik c. kr. dež. sodnije v Celovcu, baron Mylius je svojim podložnim sodnikom izrekelimeno besedo. „Sodnik, pravi, je zavoljo ljudstva, ne pa ljudstvo zavoljo jezika.“ Prav je to in mi menimo, da je tedaj dolžnost sodnika, da zna jezik ljudstva, s katerim občuje. A taki, ki bi znali slovenski, so pri nas čedalje reji, na Koroškem pa jih ni ali pa so le bele vrane. — Ministerstvo za notranje zadeve je na pritožbo hranilnice v Ljubljani izreklo, da ne smejo hranilnice sicer novih šol ustanavljati, a ne brani se jim take podpirati. No slov. šole vsled tega že ne bodo od ondašnje hranilnice videle le beliča. — Slov. podporno in bralno društvo v Gorici še tudi letos ne sme s svojim lepim banderom na svetlo. Gosposka se boji, da bi tega tamošnji Lahji ne trpeli. Ali bi pa tudi v nasprotnem slučaju, ko bi namreč Lahji kaj takega želeli, imela tako rahle živce gledé Slovencev, dvomi se močno. Za mestne volitve se zanimajo Slovenci v Gorici, toda malo jim je še upanja, da bi zmagali. — Mestno starešinstvo v Trstu je skopo — takrat, kedar gre za kakó slov. šolo. V Gropadi bilo bi take sila treba, to so šolske komisije same priznale, a starešinstvo nima za-njo denarja. Čitalnica v Trstu obhaja letos svojo 25letnico. Kakor jo poznamo, stoji na trdnih nogah in je bolj živa, kakor naša, v Mariboru, da-si je ta mati vseh drugih po slov. in drugih mestih. —

Hrvaška narodnjaka dr. Starčević in dr. Gržanič sta zopet prosta, ljudstvo ju je živahno vzprejelo, izlasti v Jaski. Madjari selé radi svoje Čango-Madjare iz Bukovine v kraje, kjer so Srbi doma, radi bi pač, da bi se ti tako po malem prevrgli v Madjare, toda dosegmal v tem še niso imeli posebne sreče.

Vnanje države. Turki in Grki niso še odložili orožja, Na mejah je že celo kri tekla, toda obé vladi trdite, da niste tega krivi, sicer pa ste že obe dali povelje, da se nekaj vojske razide. — Zoper bolgarskega kneza, Aleksandra Battenberga, prišli so te dni neki zaroti na sled. Hoteli so ga dobiti živega v svojo oblast. Na čelu ji je bil nek ruski častnik. — Srbska vlada še ne misli poklicati skupščine, pravi se, da zato ne, ker si ni svesta, da ima v njej večino za-se. — V Atenah imajo nove ministre, Trikupis mu je na čelu — Trikupis, ki le gori za vojsko, vendar kakor stojé sedaj razmere po Grškem, ne bode mogel svoji želji ustreči. Kanoni, ki mu štrlé nasproti iz vojnih ladij evropskih velevlasti, bodo mu že sapo zaprli, če se bode preveč napihoval. — Ruski car je izrekel upanje, da bode rusko brodovje v Črnem morju, ako bo treba, pokazalo staro rusko hrabrost. Ta beseda ni prišla sedaj zastoj iz carovih ust. — Na Nemškem ponehava kulturna vojska, vojska zoper katoliško cerkev in že se na dotičnih mestih preudarja, kake može postaviti za škofe onih cerkev, ki jih doslej niso imele. — Na Belgijskem so bile sedaj volitve v provincijalne svéte. Ako gre listom kaj vere, ne bode se po njih izpremenilo sedanje lice. Kjer so bili sedaj liberalci, tam bodo še tudi odslej in isto velja o konservativcih. — Angleška spodnja zbornica razpravlja sedaj načrte postav gledé Ireev, ali bode pa iz njih kedaj resnica, še je zmerom dvomljivo. Ako jih zbornica ne vzprejme, hoče Gladstone jo razpustiti in razpisati nove volitve. — Na Francoskem še je vedno veliko kriča gledé princev, češ, ali se naj izženó ali pusté pri miru. — Don Karlos naznanja, da stoji še vedno na istem stališču in gre le njemu pravica do španske kraljeve krone. No če mu je to v tolažbo, dobro; upanja, da si jo dene kedaj na glavo, ima sedaj, ko je kraljica udovica porodila princa, še manje, kakor le kedaj. — V Lisabonu na Portugalskem so imeli dne 22. maja veliko žinitovanje. Kraljevič se je namreč slovesno poročil s hčerjo Pariškega grofa in kralj se misli sinu na ljubo odreči kron. — V Italiji vršé se volitve za drž. zbor, sedanja vlada ima bojda večino ali sila malo, pomaga ji samo to, da so si nasprotne stranke hudo v lasihi. — V nemški naselbi v Afriki je domače ljudstvo hudo na tujce in je rod Becguach tovnéj 45 nemških kupcev ujel ter jih grozovito poumoril. — Pri silnih uporih delalcev v Ameriki so jih bili iz večine tuji

delalci, nemški in poljski, krivi in ujeli so teh že veliko.

Smešnica 21. V neki vesi morali bi čevljarja, kateri je nekega popotnika oropal, na vislice obesiti. Na den, ko so ga mislili ob življenje djati, je veliko množico ljudi iz vesi za nesrečneža prosila; djali so: on je edini čevljar v vesi in ako njega obesite, morali bomo bosi hoditi. „Pa“, pravi sodnik, „kako zamorem tukaj pravičnosti zadostiti?“ — „O temu je lahko pomagati, mi imamo dva šivarja v vesi in ker le enega potrebujemo, obesite drugega!“

Razne stvari.

(Z a h v a l a.) Njih ekscelencija, mil. knez in škof so v sredo, dne 26. t. m., bili dijake lav. deškega seminisča povabili v svojo graščino: Windenau. V tem pa so jim potlej sami razkazovali znamenitosti graščine in krasnega parka. Dijaki niso se mogli nagledati tega, kar so videli, pa tudi ne načuditi se milosti, katero so jim Njih ekscelencija ta den izkazali. Za-nje bo torej gotovo ostal vedno v vselem spominu, ob enem pa jim bo tudi opominj za vstrajno hvaležnost, katero so Njih ekscelenciji za to milost dolžni.

(Vesela novica) Za volilce Ptujске skupine in vse slov. rodoljube poizvemo veselo novico, da se je vzboljšalo č. g. Bož. Raiču, dež. in drž. poslancu, zdravje za toliko, da sme že semtertje iti na prosti zrak in je torej upanje, da sopet kmalu prične svoje domoljubno delovanje. Biva še v Ljubljani.

(Odlikovanje.) Svitli cesar so velezasluženemu g. Francu Paherniku, posestniku v Vuhredu, srebrni križec s krono podelili. Čestitamo!

(S a v. S o k o l.) Dne 3. junija t. l. napravi Savinjski Sokol svoj prvi izlet v Žavec. Sokoli se imajo v društveni opravi odpeljati od doma tako, da dojdejo ob 2. uri popoldne v Dober-tejšo ves poleg državne ceste. Odtod se skupno odpeljejo proti Žavcu. Obilne udeležbe pričakuje Odbor.

(Slov. uradovanje) je sklenil obč. zastop v Topolšici pri Šoštanjju. Tako je prav.

(Premeščenje šole.) Hranilnica v Mariboru je postavila na stolnem trgu veliko palačo in je nje večji del prepustila mestu za mestno in ljudsko dekliško šolo. Uni pone-deljek so jo slovesno tje preselili.

(Pri volitvi kmečkih skupin) v okrajni zastop Slovenje-Bistriškega okraja zmagali so konservativci. Izvoljeni so bili sledeči gg.: Karl Adelstein, Gregor Tomažič, Miha Koren, Ludvik Kresnik, Franc Mlakar, Anton Pliberšek, Miha Lendovšek, Jože Detiček ml., Štefan Rudolf, Jože Hojnik, Anton Jerovšek.

(Ednajst ur.) Mestno svetovalstvo o Mariboru je odločilo, da morajo delavci pri stavbah ednajst ur na den biti pri svojem delu. Tako pa je tudi po drugih mestih.

(Nov župan.) V Središču je nov obč. zastop si izvolil za župana g. Ivan Kočevarja, za svetovalca pa T. Sanjkoviča in J. Zadravca. Kakor ves zastop, tako so tudi ti vsi vrli narodnjaki.

(Blazno deklet.) V Slivnici je predzadnjo soboto sicer pobožno deklet, Bara Žunko, iz Radisela pri šmarnicah vznorela ter je jela z oltarja svečnike metati na tla. Prijeli so jo in za sedaj še starišem izročili. Da bi utegnili pri njej priti do tega, bilo se je že bati delj časa.

(Napad.) Ivan Hren, viničar iz Grušove pri sv. Petru je bil na potu iz Št. Lenarta domov. V tem ga ustavi mož, ki je imel „lajle“. Ko tujec terja od njega denar, naščuje viničar na nj svojega psova. Ta ga pahne na tla in druga človeka, ki sta držala s tujcem, sta psa videla in se brž pobrala. Viničar pa je lahko mirno odšel in srečno prišel domov.

(Solnčarica.) Pri vojaških vajah v Celovcu je zadela dva rezervista solnčarica in je eden izmed nju vsled nje umrl.

(Iz šulvereina.) Znani dr. Eduard Glantschnigg je stopil z gospo vred iz Celjske skupine šulvereina. Nas pominja to na podgane, ki zapusté brž ladijo, ko čutijo, da se potaplja.

(Log v ognju.) Blažu Zafranu, posestniku v Vodrušah, je velik del loga zgorel. Kakor se misli, mu ga je nekdo navlašé užgal.

(Mráz.) Kakor nam piše prijatelj našega lista, je zadnji mráz na Tičevem v Poniški obral po vseh vinogradih, tudi teh, ki imajo višjo lego. Tega še mráz l. 1876., ki je bil hudo škodo napravil, tam ni bil storil.

(Nepotrebno.) Nek dr. Jos. Pommer namerava osnovati društvo „Karavanke“. Z njim misli zabraniti, da se te gore ne poslovenijo. Mi ne vemo, kako ali kaj hoče pač mož doseči. Kajti kar je slovensko, to se vendar ne more več še poslovenjati. Kjer pa ne gori, tam tudi ni treba gasiti.

(Nesreča.) V Lješah pri Prevaljah se je zgodila velika nesreča v jamah. Utrgalo se je kamenje ter zasulo dva delalca. Eden je že umrl, drugi bo pa težko še kedaj hodil.

(Neopravičena pritožba.) Zoper izvolitev novega župana na Dobrni so nekateri zapeljani občani vložili pritožbo, katero je pa gosposka, kakor se iz Gradca naznanja, spoznala za neopravičeno.

(Za zdravnike.) Okrajni zastop v Ptujju razpisuje mesto zdravnika v Črni gori. Plačilo je 500 fl. od okraja, 90 fl. od nekaterih srenj ter neka svota za ogledanje mrličev in cepljevanje koz. Znanje slov. jezika se želi (samo?).

(Nista se razumela.) Na Dobrno je, kakor se nam naznanja, do 22. maja prišlo zdravje iskat 84 ljudi. Od ondot se nam nadalje piše: Rečenega dne je neki učenc iz šole gredé gosta-topličarja srečavši pozdravil z besedama: „Guten tak!“ Gospodski topličar mu odzdravi ter ga s pomočjo nemščine še nekaj povpraša. Ker pa učenc ni nič odgovoril, ampak vprašalca samo gledal, je s tem razodeval, da nemški ne zna. Dobrotljivi topličar je vsled tega fanteku svetoval, naj drugokrat le lepo slovenski pozdravlja. Na to je učenc prostodušno odgovoril: „Mislil sem, da me bo dete nemški zastopili“.

(Nesreča.) V Spodnjem Dupleku pri Dravi je hlapec Lovro Pesek peljal z voli gnoj na njivo. Potoma pa mu izpodrčne in mož pade pred vola. Ta se ustraši in udari ga tako nesrečno v trebuh, da ga rani do smrti.

(Izločitev župnij.) Ker je župnijama sv. Venčeslaja in na Htinjah zveza s Slov. Bistrico bližja in ležja, prosili ste preč. škofijstvo, naj ji izloči od Konjiške dehantije ter ji pridruži dehantiji v Slov. Bistrici. To je tudi privolilo v izločitev in izgodi se ona z 31. dnem junija meseca.

(Potrebno popravilo.) Na Slatini pri Rogacu pregledal je prof. A. Rumpf prvi studentec „Tempelbrunn“, in se je popravilo pri njem brž izvršilo, kolikor je izpoznal njih potrebo. Potreba je tacih že, kajti slatina postaja leto za letom slabša in število gostov se zmerom zmanjšuje.

(Nevarnost požara.) V Črni na Koroškem je bilo ob veliki petek jelo iz dimnika na župnijski hiši goretu in to kar v plamenu. K sreči pa so ogenj kmalu še ugasili in večje nesreče ni bilo. Ljudje so se je bali, kakor so jo l. 1863. imeli, ko je bila cerkev in župnijska hiša poprela.

(Hranilno in posojilno društvo) v Ptujju imelo je meseca aprila 1886. l. 9.957 fl. 72 kr. dohodkov, 12.963 fl. 46 kr. stroškov, toraj 22.921 fl. 18 kr. prometa.

(I. Izkaz) daril za pogorelce v Spodnji Gorici, izdan od c. kr. okr. glavarstva v Mariboru. Njih prev. visokoč. g. knezoškof labodski 40 gld. Mesto Ormuž 9 fl. Župnija na Zavrču 3 fl. Župnija sv. Martina na Pohorju 1 fl. Župnija sv. Jakoba v Slov. goricah 1 fl. Župnija v Spodnji Polskavi 1.80 fl. Župnija v Studenicah 1 fl. Župnija na Črešnjevci 60 kr. Župnija v Makolah 2 fl. Župnija sv. Marije v Prihovi 1.20 fl. Župnija sv. Magdalene v Mariboru 1.20 fl. Župnija sv. Duha v Ločah 3.40 fl. Trg Vojnik 11.80 fl. Župnija v Lembahu 5 fl. Župnija sv. Benedikta v Slov. goricah 1 fl. Župnija v Poličanah 2.50 fl. — Skupaj 84.78 gld.

(Vina naprešali) so na Štajerskem 465.000 hektolitrov leta 1884, lani pa 706.000 hektolitrov.

(Nova knjiga.) Umetno ribarstvo, spisal Ivan Franke. — Ljubljana. Tiskala in založila Ig. pl. Kleinmayr & Fed. Bamberg 1886. str. 50. — Tako se zove ravnokar izšla knjižica. Razpravlja v 6 oddelkih lastnosti vod, lastnosti rib, umetno ribarstvo, potem način, kako se ribe odreja in varujejo. Knjižica je torej koristna vsem, kateri se za ribstvo zanimajo.

„Kratek poduk za sveto leto 1886“ dobi se zvezek po **20 krajcarjev v tiskarni sv. Cirila v Mariboru.** Po pošti 2 kr. več.

Loterijske številke:

V Trstu 22. maja 1886: 1, 14, 66, 72, 39
V Lincu " " 44, 29, 48, 57, 36
Prihodnje srečkanje 29. maja 1886

2-2

Oznanilo.

S 1. dnem julija meseca 1886 začne se polletni poduk na deželni podkovijski šoli v Gradcu in razpiše se 10 deželnih štipendij po 50 gld., vrhu tega pa še več štipendij nekaterih okrajnih zastopov, gospodarskih podružnic in konjerejskega društva po 50 gld.

Prošnjiki naj svoje prošnje dopošljejo štaj. deželnemu odboru v Gradcu vsaj do 31. majnika. Podkovači, katerim ni toliko za štipendije, kakor za poduk, naj se oglasio v prvih treh dneh, t. j. do 4. julija pri ravnateljskem zavodu. Glej štev. 17. „Slov. Gospodarja“ od 29. aprila.

V Gradcu dne 15. aprila 1886.

Deželni odbor štajerski.

2-3

Oznanilo.

Podpisano občinsko predstojništvo naznani, da se bodo pri Materi Božji v Brezju ³/₄ ure od Maribora od sedaj zanaprej živinski sejmi vršili sledeče dni:

- 1. V torek v križevem tednu vsakega leta.
- 2. Dne 17. avgusta " "
- 3. Dne 13. oktobra " "

Če je 17. avgusta ali 13. oktobra praznik ali nedelja, vrši se sejem prihodnji delavnik.

Konečno se p. n. obiskovalci živinskih sejmov opozorijo, da je v tukajšnji okolici posebno lepa živina.

Srenjski urad v Zrkoveih,
dne 5. majnika 1886.

Srenjski predstojnik:
Matija Žoher.

Išče se za Gorico pošteno, zdravo dekle, katero mora opravljati delo kuhinjske dekle. Več pové upravništvo „Slov. Gospodarja“. 1-3

V Brežicah

se da pod ugodnimi pogoji takoj v najem **štacuna z velikimi shrambami**, kjer se je z najboljšim uspehom z mešanim blagom in žitom kupčevalo. Več pové gospod **A. Levak v Brežicah.** 1-2

Svoji k svojim!

Najboljše rezalnice, mlatilnice, čistilnice, stiskalnice in vsi drugi gospodarski stroji dobijo se v moji zalogi.

Kedor želi dobiti obširen cenilnik, naj se blagovoli oglasiti ustmeno ali pismeno.

Kupni pogoji so vrlo ugodni, kajti za denarje čakam, ako je treba eno leto.

Da so stroji dobri, vidi se iz tega, da sem jih prodal v preteklem letu od 18. maja do 31. decembra **492.**

Stalne zastopnike sprejemam za vse one kraje, kjer jih še nemam, pod vrlo ugodnimi pogoji.

Jan. M. Jereb.

Maribor, Mühlgasse, št. 7.

Harmonična zvonila

jarmi vred proti poroštvu, da so dobro vglasbena in iz najfinaše robe.

Zvončke za na steno, zvončke za službo v cerkvi, za 3, 4, 5 glasov po 6, 8, 10 fl. eden. Dalje:

Cerkvene svetilnike

lustre, svetilnice, svetilnike za na steno, kanontablice, masivne iz zmesi zlata podobne po izvrstno okusnih modelih lite, ki se krasno svetijo, kakor bi zlate bile, in so trpežne za več, kakor 100 let, solidno delane n jih po nizkej ceni priporočuje

Albert Samassa

c. k. dvorni zvonar in fabrikant strojev in gasilnega orodja

v Ljubljani.

Podrobne cenilnike dopošilja brezplačno in franko.

Očitna zahvala.

Ogersko-francosko zavarovalno društvo izplačalo mi je po svojem glavnem zastopniku v Gradcu, Thonethof, po požaru na mojem poslopju mi pouzročeno škodo, akoravno nisem imel nobene pravice do odškodnine, za kar ji s tem svojo najprisrčnišo zahvalo očitno izrečem ter jo vsakemu priporočam.

V Konjicah dne 19. majnika 1886.

Anton Kalšek, l. r.,
v Bezini.

Jože Babič, l. r., **Jože Jekl**, l. r.,
priči.

Kramarski in živinski sejem

se bode letos pri sv. Andražu v Slov. gor. namesti 13. junija, kakor je to sicer navadno bilo, obhajal 15. junija t. l. binkoštni torek. K udeležbi vabi cerkv. predstojništvo.

Učenec nemščine in slovenščine v pisavi in govoru zmožen, čez 14 let star, se vzeme v službo v prodajalnici pri gosp. Koletniku na Ptujski gori. Naj se tamkaj skoro prikaže. 2-2

Razpis učiteljskih služeb.

Sledeče učiteljske službe IV. plačilnega razreda se o umeščenju s 1. novembrom t. l. razpišujejo:

V šolskem okraju Zgornje Radgonskem:

1. Podučiteljska služba pri sv. Jurju na Ščavnici, stalno.
2. Učiteljska služba pri Kapeli, stalno ali začasno.

V šolskem okraju ljutomerskem:

3. Podučiteljska služba v Cezanjevcih, stalno ali začasno.

Prosilci, nemškega in slovenskega podučevanja zmožni, naj svoje prošnje do 1. julija t. l. pri dotičnem krajnem šolskem svetu vložijo.

Ljutomer, dne 12. maja 1886. 2-2

5-10

Na prodaj!

Vinograd, eden oral velik, dobro obdelan, obrodi na leto po deset štrtinjakov vina s prav lepo solnčno lego zelo blizo železniške postaje v Poličanah, proda se pod roko po znižani ceni. Več o tem se izvé pri

Antoniji Belak,

poleg železniške postaje v Poličanah.

Nova zaloga slovenskih molitvenih knjig!

Podpisano največje založništvo nemških, molitvenih knjig je prevzelo v zadnjem času tudi založništvo slovenskih molitvenih knjig in je vže dalo na svitlo osem različnih molitvenikov, katere so spisali najbolj sloveči slovenski duhovni pisatelji.

Mnogo tisuč slovenskih knjig razne vsebine in zunanje dragocenosti imamo vže zdaj na razpolaganje.

Opiraje se na svoje staroslavno in največje založništvo nemških molitvenih knjig in na lastno največje knjigovezstvo s pomočjo strojev in ker smo si vže pridobili za svoje podvzette več najboljših slovenskih duhovnih pisateljev, nam je močóe, da prekosimo ne samo po vsebini, temveč posebno po zunanosti molitvenih knjig vse dosedanje slovenske založnike molitvenikov.

Konečno izjavljamo, da prodajamo svoje slovenske molitvene knjige najbolj različne vsebine in od najbolj priprostega do najbolj finega vezanja za 15 odstotkov ceneje kot katerikoli prejšnji slovenski knjigotržec.

Upajoč, da se naše koristno in reelno podvzette povzdigne v kratkem na najvišjo stopinjo, vabimo slavno slovensko občinstvo in knjigotržec k nakupu naših v vsakem obziru dovršenih molitvenih knjig.

Z odličnim spoštovanjem

Ignacij Knitel,

veliki založnik nemških in slovenskih molitvenih knjig
v Insbruku.

3-3